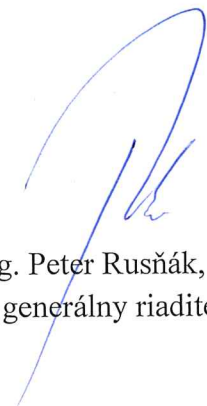

METODICKÝ POKYN ÚKSÚP č. 24/2018

„výroba množiteľského materiálu podľa schém OECD“

**Ing. Peter Rusňák, PhD.
generálny riaditeľ**

Číslo: OOaS/342/2018

Dátum: 19.12.2018

Účinnosť od: 10.01.2019

Účinnosť do: na dobu neurčitú

Vypracoval: RNDr. Zuzana Ševčíková, PhD.

Za riadenie dokumentu: Ing. Marta Andrejčíková, PhD.

Preskúmanie: december 2019 a následne každé 2 rok

1. Úvod a cieľ

Metodický pokyn ÚKSÚP č. 24/2018 „výroba množiteľského materiálu podľa schém OECD“ (ďalej len „metodický pokyn“) vydáva Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave (ďalej len „ÚKSÚP“) v zmysle § 4, písm. g) zákona č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh, v znení zákona č. 467/2008 Z. z.

Cieľom metodického pokynu je upraviť podmienky na výrobu množiteľského materiálu podľa schém OECD v Slovenskej republike.

2. Rozsah platnosti

Tento metodický pokyn platí pre inšpektorov OK OS a evidovaných dodávateľov množiteľského materiálu.

3. Skratky

č.	číslo
NV	nariadenia vlády
ES	Európske spoločenstvo
EÚ	Európska únia
ISTA	Medzinárodná asociácia pre skúšanie osív (International Seed Testing Association)
NDA	národná poverená autorita, pre SR rozumej ÚKSÚP
OECD	Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (The Organisation for Economic Co-operation and Development)
OOaS	Odbor osív a sadív
OK OS	Oddelenie kontroly osív a sadív
OLČ	Odbor laboratórnych činností
SVK číslo	referenčné číslo za Slovenskú republiku, používa sa pre označenie osivovej dávky
ÚKSÚP	Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave

4. Legislatívne požiadavky

Rozhodnutie rady OECD upravujúce osivárske schémy pre odrodovú certifikáciu alebo kontrolu medzinárodne obchodovaného osiva – *Decision of the Council Revising the OECD Schemes for the Varietal Certification or the Control of Seed Moving in International Trade C(2000)146/FINAL* z 2000, v znení neskorších predpisov,
Dohovor o OECD z 1960, článok 5 a) a c) v znení neskorších predpisov,
OECD osivárske schémy.

5. Všeobecné ustanovenia

5.1 OECD osivárske schémy a členstvo SR

OECD osivárske schémy sú globálnym rámcom pre odrodovú certifikáciu medzinárodne obchodovaných osív na báze dobrovoľnosti. Hlavným cieľom je zvýšiť prístup osiva na trh a uľahčiť obchodovanie prostredníctvom zjednodušenia certifikačných postupov, znižovania technických prekážok obchodu a zabezpečenia sledovateľnosti osiva. Schémy prispievajú k

harmonizácii medzinárodných noriem prostredníctvom dôsledného presadzovania noriem kvality a kontrolných postupov. Schémy už viac ako 50 rokov poskytujú poľnohospodárom prístup k vysokokvalitnému osivu z celého sveta a výrazne prispievajú k rastu globálneho obchodu s osivom.

Normy OECD pre osivárske schémy pripravuje expertná komisia pozostávajúca z národných poverených autorít, výskumných pracovníkov, zástupcov priemyslu a poľnohospodárov, ako aj zástupcov iných medzinárodných organizácií. Normy/certifikačné schémy sú založené na dvoch kľúčových kritériách: odrodová pravosť (identita) a odrodová čistota.

Kompletné znenie OECD osivárskych schém je prístupné na internetovej adrese:
www.oecd.org.

Systémy certifikácie osív OECD pozostávajú z ôsmich schém, pričom Slovenská republika je členom siedmich z nich, pre nasledovné skupiny plodín:

1. Trávy a strukoviny (Grasses and Legumes)
2. Druhy z čeľade kapustovité, olejniný a priadne rastliny (Crucifers and Other Oil or Fibre Species)
3. Obilniny (Cereals)
4. Kŕmne repy a cukrové repy (Fodder Beet and Sugar Beet)
5. Kukurica (Maize)
6. Cirok (Sorghum)
7. Zeleniny (Vegetables)

Oficiálnou menovanou autoritou pre implementáciu OECD osivárskych schém v Slovenskej republike je odbor osív a sadív ÚKSÚP.

5.2 Zápis odrôd do listiny OECD

Podľa OECD osivárskych schém sa môžu certifikovať len druhy a odrody, ktoré sú zaradené v listine OECD (List of varieties eligible for seed certification). Táto listina je zostavená z odrôd, ktoré sú registrované a publikované v národnej listine odrôd v členských krajinách oprávnených vykonávať odrodovú certifikáciu podľa jednotlivých OECD certifikačných schém. Listina OECD obsahuje aj zoznam adries udržiavateľov odrôd. Predmetom zápisu za Slovenskú republiku môže byť len odroda, ktorá už je registrovaná v Slovenskej republike.

Listina je prístupná ako on-line databáza na stránke:

<http://www.niab.com/oecd2/>.

O zápis odrody na OECD listinu odrôd môže žiadať iba vlastník odrody, a to formou žiadosti, ktorú zašle na OOaS. Súčasťou žiadosti je kópia rozhodnutia o registrácii odrody. OOaS ako NDA za Slovenskú republiku požiada o pridanie na OECD listinu odrôd ústredie OECD. Pri zápise odrôd do listiny OECD sú akceptovateľné aj synonymá, o ich zápise sa však musí upovedomiť ten členský štát, ktorý má odrodu zapísanú pod iným názvom. Synonymum je zapísané spolu s názvom krajiny. Krajina, ktorá sa rozhodne používať synonymum, o tom musí informovať OECD sekretariát a príslušnú národnú autoritu, v ktorej je odroda registrovaná pod pôvodným názvom. Menovaná autorita môže použiť synonymum až po zápise do OECD listiny.

5.3 Množenie odrody mimo krajiny registrácie

Pokiaľ je osivo množené a uznané podľa schválených certifikačných schém OECD, takéto osivo je zabalené a označené podľa týchto pravidiel a je sprevádzané predpísanými dokladmi. V takomto prípade sa môže založiť množiteľský porast v ďalšej povolenej generácii a uznať v ktorejkoľvek krajine, ktorá je oprávnená vykonávať odrodovú certifikáciu podľa príslušnej OECD certifikačnej schémy. Toto platí, ak sú splnené všetky podmienky pre odrodovú certifikáciu podľa schém OECD. Všeobecné podmienky pre odrodovú certifikáciu OECD ustanovujú aj podrobnosti, ako treba postupovať v prípade množenia odrody mimo krajiny registrácie odrody.

Pokiaľ je záujem množiť osivo odrody mimo krajiny registrácie odrody (linky, hybridu), je možné takéto osivo vyrábať podľa OECD certifikačných schém podľa presne popísaných postupov, pričom príslušné NDA musia uzavrieť medzi sebou dohodu, kde sa uvedú požadované údaje a dohodnú sa všetky podrobnosti.

V OECD je možné aj v čase registrácie odrody povoliť výrobu osiva v inej krajine ako je krajina registrácie odrody. Aj v tomto prípade je potrebné uzavrieť dohodu medzi príslušnými NDA, avšak konečný OECD certifikát sa vystaví až po oznámení, že odroda je registrovaná a zapísaná do OECD listiny.

Pri výrobe osiva odrody, ktorá sa ešte len registruje, sa na takéto osivo môže vystaviť OECD certifikát na nie konečne certifikované osivo. Na takomto certifikáte aj na náveske sivej farby sa musí uviesť, že osivo je nie konečne certifikované a odroda ešte nie je registrovaná.

Pokiaľ je SR krajinou registrácie odrody, takúto dohodu medzi NDA vypracuje ÚKSÚP na žiadosť všetkých ostatných zúčastnených strán (šľachtiteľ/žiadateľ o registráciu, NDA tretej krajiny, kde sa osivo vyrába a NDA, ktorá bude vykonávať konečnú OECD certifikáciu).

Údaje, ktoré je potrebné uviesť na žiadosti o povolenie množenia mimo krajiny registrácie sú nasledovné (viď príloha):

Názov dodávateľa, názov majiteľa odrody, druh, odroda, informácie o pôvode osiva, kategória, výmera množiteľskej plochy, počet generácií, ktoré sa budú množiť, krajina registrácie, krajina množenia.

5.4 Podmienky pre certifikáciu množiteľského materiálu podľa schém OECD

Pre certifikáciu množiteľského materiálu podľa schém OECD musia byť splnené nasledovné podmienky:

Odroda musí byť zapísaná v listine OECD.

- Na tlačive pre prihlasovanie („Prihláška a záznam z prehliadky množiteľského porastu“ alebo „Prihláška a záznam z prehliadky množiteľského porastu kukurice siatej“ alebo „Prihláška na uznávanie množiteľského porastu hybridov“) dodávateľ vyznačí v časti: „Prehliadka podľa“ možnosť „schém OECD“.
- Dodávateľ zašle tlačivo pre prihlasovanie na OOaS. Pri prihlasovaní je potrebné priložiť doklady podľa Metodického pokynu ÚKSÚP na prihlasovanie množiteľských porastov poľných plodín (okrem zemiakov), zelenín a liečivých rastlín.
- Vzorka z osiva, ktoré bude predmetom ďalšieho množenia, musí byť úradne odobratá inšpektorom OK OS a dodávateľ ju doručí na OOaS, aby bola zaradená do vegetačnej skúšky (vstupná vegetačná skúška). **Vyhovujúca vegetačná skúška je podmienkou pre uznanie množiteľského materiálu podľa OECD a vydanie OECD certifikátu.**
- Množiteľský porast musí byť hodnotený podľa pravidiel a podmienok OECD osivárskych schém.

- Predmetom odberu vzoriek podľa pravidiel ISTA sú všetky dávky osiva.

Každý obal s osivom uznaným podľa OECD certifikačných schém musí byť označený náveskou príslušnej farby, ktorá má obsahovať všetky požadované údaje pre daný druh a kategóriu v rozsahu požiadaviek uvedených v jednotlivých certifikačných schémach OECD. Kópia informácií, ktoré sú uvedené na náveske, môže byť vložená aj do každého obalu, ale musí byť jasne odlišiteľná od OECD návesky, ktorá je umiestnená na obale.

Osivo uznávané podľa OECD pravidiel musia sprevádzať dva úradné doklady, a to:

1. certifikát OECD o odrodovej certifikácii podľa príslušnej certifikačnej schémy
2. výsledky rozborov úradne odobranej vzorky z certifikovanej dávky osiva v rozsahu ISTA pravidiel

V prípade, že sa vystavuje OECD certifikát na nie konečne certifikované osivo, nevyžaduje sa ISTA certifikát.

Dodávateľ požiada o odber vzorky a rozbor osiva podľa ISTA pravidiel a zároveň požiada OLČ o vydanie ISTA certifikátu. Dávka osiva musí byť zabalená do konečných obalov.

Ak sú obaly opatrené oranžovými ISTA náveskami, musí byť na nich uvedené: *“From this lot an official sample has been drawn according to the Rules of the International Seed Testing Association (ISTA)”*.

Osivo uznávané v SR podľa OECD certifikačných schém sa nemôže uvádzať na trh EÚ, pokiaľ nie sú splnené ustanovené požiadavky aj EÚ predpisov a na osive nie je upevnená EÚ úradná náveska. Na OECD náveske môže byť uvedené, že spĺňa aj štandardy EÚ, pokiaľ sa preverili všetky príslušné požiadavky.

OECD náveska je určená na medzinárodný obchod s osivom certifikovaným podľa OECD schém. OECD náveska nemusí byť vystavená a upevnená na obale, pokiaľ sa osivo vyššej generácie použije na založenie množiteľského porastu, ktorý bude v rámci OECD certifikačných schém opäť uznávať ÚKSÚP.

Ak pri zakladaní množiteľských porastov chýbajú návesky alebo OECD certifikáty, je možná priama konzultácia s NDA v krajine, kde sa odroda registrovala.

5.5 Pridel'ovanie SVK čísiel a vydávanie OECD certifikátov

SVK čísla sa pridel'ujú na základe písomnej žiadosti (viď príloha) od dodávateľa na osivo, ak boli splnené nasledovné podmienky:

- Množiteľský porast sa uznával v SR a bude vystavený OECD certifikát pre konečne certifikované osivo.
- Množiteľský porast sa uznával v SR a bude vystavený OECD certifikát pre nie konečne certifikované osivo (na sivé návesky).
- V SR sa realizuje konečná certifikácia osiva podľa OECD certifikačných schém osiva dovezeného so sivými OECD náveskami.
- V SR sa s osivom dovezeným a finálne certifikovaným podľa OECD certifikačných schém v inej krajine manipuluje, teda sa upravuje (čistí, morí, zmiešava,...).

Pridelenie SVK pre dávky osiva, vyrobeného z množiteľského porastu založeného v SR, je podmienené uznanou vstupnou vegetačnou skúškou a uznaným množiteľským porastom.

Na základe splnenia všetkých určených podmienok vydá OOaS medzinárodný OECD certifikát na príslušnú dávku s prideleným SVK číslom na konečne alebo na nie konečne certifikované osivo (osivo na sivé návesky). Tieto certifikáty garantujú, že konkrétna dávka osiva alebo osivo s nie konečnou certifikáciou vyhovujú odrodovej pravosti a odrodovej čistote podľa ustanovených požiadaviek OECD pre daný druh a kategóriu v príslušnej certifikačnej schéme.

Ak odrodová čistota a odrodová pravosť vo vstupnej vegetačnej skúške nebola vyhovujúca, OOaS je oprávnený napriek tomu rozhodnúť o vydaní certifikátu OECD na toto osivo, pokiaľ sú pri poľnej prehliadke splnené ustanovené požiadavky, alebo v prípade pochybností o odrodovej pravosti a čistote sa následnou, v OECD pre daný druh akceptovanou molekulárnou metódou potvrdí odrodová pravosť a čistota. Molekulárna metóda sa vykoná porovnaním na vyžiadanú štandardnú referenčnú vzorku danej odrody, získanú od NDA, ktorá odrodu registrovala.

5.6 Tlač OECD návesiek

OECD náveska musí splňať dané požiadavky a môže byť nenalepovacia alebo nalepovacia, v závislosti od druhu obalu osiva. Informácie sú vytlačené na jednej alebo oboch stranách návesky v anglickom alebo francúzskom jazyku. V opodstatnených prípadoch sa môže uvádzať aj inojazyčný preklad. Návesky sú obdĺžnikovitého tvaru.

Okraj návesky musí byť čierny, minimálne na vzdialenosť 3 cm. Zvyšná časť návesky má farbu podľa príslušnej generácie. Pre malé obaly (s hmotnosťou do 2 kg) môže byť minimálna vzdialenosť čierneho okraja menšia, no údaje v tejto časti musia byť dobre čitateľné. Na čiernom okraji návesky musí byť v anglickom aj vo francúzskom jazyku uvedené nasledovné: „OECD Seed Scheme” a „Système de l'OCDE pour les Semences“.

Informácie povinne uvádzané na náveske sú (okrem toho pre každú osivársku schému platia špecifiká, ktoré je potrebné dodržať):

- Názov a adresa národnej poverenej authority (pre Slovenskú republiku je to ÚKSÚP),
- latinský názov druhu,
- názov odrody alebo synonymum odrody,
- kategória (predzákladné, základné alebo certifikované – uviesť generáciu),
- číslo dávky osiva,
- krajina výroby (ak ide o osivo, ktoré predtým bolo označené ako nie konečne certifikované – Not Finally Certified Seed),
- údaj o prebalení a/alebo prenáveskovaní, (ak osivo bolo prebaľované a/alebo prenáveskované),
- údaj „Not Finally Certified Seed“ pre nie konečne certifikované osivo.

Pre predzákladné osivo náveska obsahuje údaj o počte generácií, ktoré predchádzajú certifikovanému osivu C1.

Náveska môže obsahovať neúradnú časť, ktorá však nesmie presiahnuť 20 % plochy celej návesky a musí niesť označenie „Non-official information“. Za informácie uvedené na neúradnej časti návesky NDA nezodpovedá. Na náveske nesmú byť uvádzané údaje reklamného charakteru.

OOaS má k dispozícii tlačiareň na tlač návesiek. Pri podávaní žiadosti o pridelenie SVK referenčných čísiel je potrebné dohodnúť podrobnosti pre vystavenie OECD návesiek.

Poznámka:

Podrobnosti o odrodovej certifikácii osiva podľa jednotlivých OECD certifikačných schém sú každoročne aktualizované a sú zverejnené na webovej stránke OECD. Niektoré podrobnosti

sú popísané v metodickom pokyne ÚKSÚP na hodnotenie množiteľských porastov obilnín, krmovín, olejnin a priadnych rastlín a riep, v ktorom sú uvedené minimálne požiadavky na uznávanie množiteľských porastov aj podľa OECD certifikačných schém.

6. Zrušenie

Vydaním tohto metodického pokynu sa ruší Metodický pokyn č.3/2012 zo dňa 07.02.2012.

7. Účinnosť

Tento metodický pokyn nadobúda účinnosť dňa 10.01.2019.

Žiadosť o povolenie množenia mimo krajinu registrácie

Názov udržiavateľa:

Názov majiteľa odrody:

Druh:

Odroda:

Informácie o pôvode osiva:

Kategória:

Výmera množiteľskej plochy:

Počet generácií, ktoré sa budú množiť:

Krajina registrácie:

Krajina množenia:

Dátum:

Pečiatka a podpis žiadateľa:

**Žiadosť o pridelenie SVK referenčného čísla
a vystavenie OECD certifikátu**

Názov dodávateľa:

Druh:

Odroda:

Rok zberu:

Kategória:

Generácia:

Farba návesiek:

Krajina pôvodu:

Odberateľ - krajina :

Moridlo:

Číslo dávky:	Hmotnosť dávky (kg)	Počet obalov v jednej dávke (ks)	Hmotnosť jedného obalu (kg)	Počet návesiek (ks)